DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

3. maj 2001 *

I sag C-347/98,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Gouloussis og P. Hillenkamp, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien ved A. Snoecx, som befuldmægtiget, bistået af advokaterne E. Gillet og G. Vandersanden, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

støttet af:

Kongeriget Nederlandene ved M.A. Fierstra og I. van der Steen, som befuldmægtigede,

intervenient,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), idet det har opkrævet personlige bidrag på 13,07% af belgiske pensioner for erhvervssygdomme til personer, som ikke er bosat i Belgien og ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann, og dommerne V. Skouris, J.-P. Puissochet, R. Schintgen (refererende dommer) og N. Colneric,

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. januar 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 22. september 1998 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), idet det har opkrævet personlige bidrag på 13,07% af belgiske pensioner for erhvervssygdomme til personer, som ikke er bosat i Belgien og ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning.

Relevante retsregler

Fællesskabsbestemmelser

2 Artikel 13 i forordning nr. 1408/71, med overskriften »Almindelige regler«, bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 14c er de personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Med forbehold af artikel 14 til 17:

a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område, eller den virksomhed eller arbejdsgiver, der beskæftiger ham, har sit hjemsted eller sin bopæl på en anden medlemsstats område

[...]

f) er en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning, uden at han bliver omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med en af reglerne i ovenstående litra eller med en af de i artikel 14 til 17 omhandlede undtagelser eller særlige regler, omfattet af

lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning alene.«

3 Det følger af tredje betragtning til Rådets forordning (EØF) nr. 2195/91 af 25. juni 1991 om ændring af forordning nr. 1408/71 og af forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT L 206, s. 2), at artikel 13, stk. 2, litra f), er blevet indsat i forordningen som følge af Domstolens dom af 12. juni 1986 (sag 302/84, Ten Holder, Sml. s. 1821), hvori Domstolen kendte for ret, at artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at en arbejdstager, der ophører med den virksomhed, han har udøvet på en medlemsstats område, og som ikke har taget beskæftigelse på en anden medlemsstats område, fortsat er omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, hvor han senest var beskæftiget, uanset hvor lang tid der er forløbet siden beskæftigelsens og arbejdsforholdets ophør.

4 Artikel 14-17a i forordning nr. 1408/71 indeholder forskellige særregler og undtagelser til de almindelige regler, som er opstillet i artikel 13. Artikel 13-17a i forordning nr. 1408/71 udgør forordningens afsnit II med overskriften »Bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes«.

5 Afsnit III i forordning nr. 1408/71 indeholder særlige bestemmelser for de forskellige kategorier af ydelser, som forordningen finder anvendelse på i henhold til dens artikel 4, stk. 1. I forbindelse med ydelser ved sygdom og moderskab, som er omhandlet i forordningens afsnit III, kapitel 1, bestemmer forordningens artikel 27 med overskriften »Ret til pension eller rente i medfør af lovgivningen i flere medlemsstater i tilfælde, hvor der er ret til ydelser i bopælslandet«:

»En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende er bosat, og som har ret til ydelser efter lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, i givet fald under iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18 og

bilag VI, modtager, ligesom sine familiemedlemmer, disse ydelser fra bopælsstedets institution og for denne institutions regning, som om den pågældende alene var berettiget til pension eller rente efter den sidstnævnte medlemsstats lovgivning.«

6 Artikel 28 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Ret til pension eller rente i medfør af lovgivningen i en enkelt eller i flere stater i tilfælde, hvor der ikke er ret til ydelser i bopælslandet« bestemmer:

»1. En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som ikke har ret til ydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor han er bosat, har dog for sig selv og sine familiemedlemmer krav på disse ydelser, for så vidt han, om fornødent under iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18 og bilag VI, vil være berettiget hertil efter lovgivningen i den medlemsstat eller i mindst én af de medlemsstater, som det påhviler at yde pension (rente), såfremt han var bosat i den pågældende stat. [...]

2. I de i stk. 1 omhandlede tilfælde bestemmes den institution, som det påhviler at afholde udgifterne ved naturalydelser, efter følgende regler:

a) Såfremt pensionisten (rentemodtageren) kun har ret til de nævnte ydelser i medfør af lovgivningen i én medlemsstat, påhviler udgifterne den kompetente institution i denne stat.

b) Såfremt pensionisten (rentemodtageren) har ret til de nævnte ydelser i medfør af lovgivningen i to eller flere medlemsstater, påhviler udgifterne herved den kompetente institution i den medlemsstat, af hvis lovgivning den pågældende har været omfattet længst; hvor anvendelsen af denne regel ville medføre, at

udgifterne kom til at påhvile flere institutioner, påhviler udgifterne den institution, som anvender den lovgivning, af hvilken pensionisten (rentemodtageren) senest har været omfattet.«

7 Artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, som også er indeholdt i forordningens afsnit III, kapitel 1, har overskriften »Bidrag, der påhviler pensionister eller rentemodtagere« og bestemmer:

»Den institution i en medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller rente, og som efter den lovgivning, der gælder for institutionen, skal tilbageholde bidrag, der påhviler pensionisten eller rentemodtageren til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, er berettiget til at foretage sådanne tilbageholdelser, beregnet i overensstemmelse med den pågældende lovgivning, i den pension eller rente, som institutionen skal udbetale, for så vidt en institution i den nævnte medlemsstat skal bære udgifterne ved de ydelser, der er udredet i medfør af artikel 27, 28, 28a, 29, 31 og 32.«

8 Afsnit III, kapitel 4, i forordning nr. 1408/71 omhandler ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme. Forordningens artikel 52 med overskriften »Bopæl i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat — Almindelige regler« har følgende ordlyd:

»En arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, der er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat, og som rammes af en arbejdsulykke eller pådrager sig en erhvervssygdom, har i den stat, hvor han er bosat, ret til følgende ydelser:

a) naturalydelser, der for den kompetente institutions regning ydes af bopælsstedets institution efter den for denne institution gældende lovgivning, som om den pågældende var forsikret dér

b) kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution i henhold til den for denne institution gældende lovgivning. Efter aftale mellem den kompetente institution og bopælsstedets institution kan disse ydelser dog udbetales af den sidstnævnte institution for den førstnævnte institutions regning efter reglerne i den kompetente stats lovgivning.«

9 De regler, som finder anvendelse på ydelser til børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere, samt til børn, der har mistet begge forældre eller en af dem, er indeholdt i afsnit III, kapitel 8, i forordning nr. 1408/71. Det bestemmes i artikel 77 med overskriften »Børn, der forsørges af pensionister eller rentemodtagere«:

»1. Ved udtrykket 'ydelser' forstås i denne artikel børnetilskud til personer, der modtager pension eller rente i anledning af alderdom, invaliditet, arbejdsulykke eller erhvervssygdom, samt de til sådanne pensioner eller renter ydede børnetillæg, med undtagelse af tillæg, der ydes i henhold til forsikringen mod arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

2. Ydelserne skal udredes efter følgende regler, uanset i hvilken medlemsstat pensionisten (rentemodtageren) eller børnene er bosat:

a) En person, der kun har ret til pension eller rente efter lovgivningen i én medlemsstat, modtager ydelserne efter lovgivningen i den medlemsstat, som er kompetent med hensyn til pensionen eller renten.

b) En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i flere medlemsstater, modtager ydelserne

i) efter lovgivningen i den af disse stater, på hvis område han er bosat, såfremt han dér har opnået ret til en af de i stk. 1 nævnte ydelser i medfør af denne stats lovgivning, i givet fald under iagttagelse af bestemmelserne i artikel 79, stk. 1, litra a), eller

ii) i andre tilfælde efter den af disse medlemsstaters lovgivning, hvoraf den pågældende har været omfattet længst, såfremt han har erhvervet ret til en af de i stk. 1 nævnte ydelser efter den nævnte lovgivning, i givet fald under iagttagelse af bestemmelserne i artikel 79, stk. 1, litra a); såfremt den pågældende ikke har erhvervet nogen ret efter denne lovgivning, undersøges det, om betingelserne for erhvervelse af ret efter lovgivningen i de øvrige berørte medlemsstater er til stede, idet de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter disse medlemsstaters lovgivning, lægges til grund i rækkefølge efter aftagende længde.«

10 Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972 I, s. 149) som ligeledes affattet ved forordning nr. 118/97 (herefter »forordning nr. 574/72«) bestemmer i artikel 10b med overskriften »Formaliteter i medfør af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f)«:

»Datoen og betingelserne for, hvornår en i forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), omhandlet person ikke længere er omfattet af en medlemsstats lovgivning,

afgøres i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning. Den institution, der er udpeget af den kompetente myndighed i den medlemsstat, af hvis lovgivning den pågældende bliver omfattet, retter henvendelse til den institution, der er udpeget af den kompetente myndighed i førstnævnte medlemsstat for at få oplyst denne dato.«

Den nationale lovgivning

11 Artikel 46 i de samordnede love af 3. juni 1970 om erstatning for skader som følge af erhvervssygdomme (*Moniteur belge* af 27.8.1970) bestemmer:

»En person, som er ramt af en erhvervssygdom, og som modtager en godtgørelse eller et tilskud i henhold til nærværende love, er fortsat forpligtet til at indbetale bidrag, som skal udredes i henhold til lovgivningen om social sikring.

Kongen fastsætter de nærmere regler for opkrævning og fordeling af disse bidrag samt de nærmere regler for gennemførelse af bestemmelserne i første afsnit.

[...]«

Den administrative procedure

12 Kommissionen fandt, at opkrævningen af disse bidrag på 13,07% af pensioner udbetalt i Belgien for en erhvervssygdom er i strid med fællesskabsretten, når modtagerne af sådanne pensioner er bosat i en anden medlemsstat end Kongeriget Belgien og dér oppebærer en pension fra denne anden medlemsstat, og fremsendte derfor den 24. september 1996 en åbningsskrivelse til den belgiske regering, hvori denne blev opfordret til at fremsætte sine bemærkninger inden for en frist på to måneder.

13 Da Kommissionen ikke modtog noget svar fra den belgiske regering inden for den fastsatte frist, genfremsatte den sine synspunkter i den begrundede udtalelse, som den tilsendte Kongeriget Belgien ved skrivelse af 6. november 1997. I den begrundede udtalelse konkluderede Kommissionen, at Kongeriget Belgien havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til navnlig artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, idet det havde opkrævet personlige bidrag på 13,07% af belgiske pensioner for erhvervssygdomme til personer, som ikke modtog andre sociale sikringsydelser end den pågældende pension, selv om de var bosat i en anden medlemsstat. Den opfordrede den belgiske regering til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme den begrundede udtalelse inden for en frist på to måneder fra udtalelsens fremsættelse.

14 Den belgiske regering svarede på den begrundede udtalelse ved skrivelse af 8. maj 1998. I skrivelsen gjorde regeringen bl.a. gældende, at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse på modtagere af en ydelse, som udbetales i Belgien for en erhvervssygdom, for så vidt som disse personer, selv om de er bosat uden for Belgien, fortsat er omfattet af den belgiske sociale sikring og ikke alene fra Kongeriget Belgien oppebærer ydelser i anledning af erhvervssygdomme, men også har krav på pleje og børnetilskud i henhold til lovgivningen i denne medlemsstat.

15 Da Kommissionen ikke kunne godtage den belgiske regerings svar på den begrundede udtalelse, har den anlagt denne sag.

16 Ved kendelse afsagt den 1. marts 1999 af Domstolens præsident har Kongeriget Nederlandene fået tilladelse til at indtræde i sagen til støtte for Kongeriget Belgiens påstande.

Realiteten

Parternes anbringender

17 Kommissionen har gjort gældende, at når en person ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning om social sikring, følger det af artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, som gennemfører princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse, at det alene er lovgivningen i den pågældendes bopælsmedlemsstat, som finder anvendelse. Følgelig kan Kongeriget Belgien ikke opkræve sociale sikringsbidrag fra personer, som er ophørt med at være omfattet af den belgiske lovgivning om social sikring, og som er bosat på en anden medlemsstats område.

18 Kommissionen har anført, at det ikke mod denne fortolkning kan indvendes — som det gøres af den belgiske regering i dennes svar på den begrundede

udtalelse — at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse på modtagere af ydelser, som udbetales i Belgien for en erhvervssygdom, eftersom de vedbliver at være omfattet af den belgiske sociale sikring. I den forbindelse har Kommissionen navnlig gjort gældende, at det følger af de relevante bestemmelser i afsnit III i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser«, at det påhviler bopælsmedlemsstaten at udføre pleje (artikel 27) og udrede familieydelser (artikel 77) for personer, som modtager pension fra denne medlemsstat, og som ikke længere udøver erhvervsmæssig beskæftigelse i Belgien og ikke har bopæl i denne stat. I henhold til artikel 33 i forordning nr. 1408/71 følger det heraf, at det kun er bopælsmedlemsstaten, der kan tilbageholde bidrag af pensioner, som denne medlemsstat skal udrede til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, som det påhviler den at betale.

19 Kommissionen har tilføjet, at de ydelser, der er omhandlet i artikel 52 i forordning nr. 1408/71, ikke er ydelser ved sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens afsnit III, kapitel 1, men udgør naturalydelser, som specifikt skal opfylde de behov, som opstår i anledning af en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, og som dermed fortsat skal udredes af institutionen i den kompetente stat, selv om modtageren har bopæl i en anden medlemsstat. Imidlertid indeholder forordning nr. 1408/71, afsnit III, kapitel 4, som vedrører ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme, ingen bestemmelser som — i lighed med forordningens artikel 33 — giver den kompetente medlemsstat tilladelse til at opkræve bidrag med henblik på at finansiere disse ydelser.

20 Den belgiske regering har gjort gældende, at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse på tilbageholdelsen af de omtvistede bidrag, for så vidt som de pågældende personer fortsat er omfattet af den belgiske lovgivning, og de således ikke ophører med at være omfattet af denne. Regeringen har i den forbindelse anført, at den belgiske lovgivning finder anvendelse i den foreliggende sag som følge af, at der er tale om udbetaling af ydelser, som skal udredes fra den belgiske ordning om erhvervssygdomme, og som følge af andre bestemmelser i den belgiske sociale sikringsordning, navnlig

på området for familieydelser, pleje og medregning af perioder ved pensionsberegningen.

21 Den belgiske regering har desuden gjort gældende, at spørgsmålet om, hvorvidt en person, som ophører med at være omfattet af en lovgivning, afhænger af den nationale lovgivning, hvilket udtrykkeligt følger af artikel 10b i forordning nr. 574/72, som således udfylder bestemmelsen i artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, for så vidt som det ikke præciseres i sidstnævnte bestemmelse, fra hvilket tidspunkt eller på hvilke betingelser en person »ophører med at være omfattet« af en national lovgivning om social sikring. Regeringen har gjort gældende, at Domstolen i sin dom af 11. juni 1998 (sag C-275/96, Kuusijärvi, Sml. I, s. 3419) udtalte, at en medlemsstat kan lovgive på en sådan måde, at den kun har pligt til at fortsætte med at udbetale de ydelser, der skal udredes, såfremt den pågældende fortsat har bopæl på dens område, og at Domstolen dermed har anerkendt, at spørgsmålet om, hvorvidt lovgivningen i debitormedlemsstaten finder anvendelse, beror på, om den opstiller en betingelse — i den foreliggende sag betingelsen om bopælsændring — hvis opfyldelse bevirker, at denne lovgivning bliver uanvendelig.

22 Den belgiske regering har tilføjet, at forordning nr. 1408/71, bortset fra dens artikel 13, stk. 2, litra f), ikke indeholder bestemmelser, som udtrykkeligt udpeger en lovgivning i en anden medlemsstat som den lovgivning, der skal anvendes. Tværtimod følger det klart af forordningens artikel 52, at selv om visse ydelser kan præsteres af bopælsstedets institutioner, er den kompetente institution fortsat institutionen i debitormedlemsstaten, som godtgør udgifter og ydelser for bopælsstedets institutioner.

23 Den nederlandske regering har gjort gældende, at Kuusijärvi-dommen i lyset af den sammenhæng, den indgår i, skal fortolkes således, at en person, som er ophørt med enhver beskæftigelse, fortsat er omfattet af lovgivningen i den sidste medlemsstat, som han var beskæftiget i, når dette følger af denne lovgivning. Det følger af den nævnte dom, at når arbejdstageren er ophørt med enhver beskæftigelse på medlemsstatens område og har flyttet sin bopæl til en anden medlemsstats område uden dér at påbegynde en ny beskæftigelse, kan bopælsbe-

tingelserne i den første medlemsstats lovgivning gøres gældende over for ham. Hvis der foreligger sådanne betingelser, er arbejdstageren ikke længere omfattet af lovgivningen i den første stat, og eftersom han er ophørt med sin beskæftigelse, er det lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, der i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, finder anvendelse.

24 Derimod finder den nederlandske regering, at såfremt lovgivningen i den første stat ikke indeholder nogen bopælsbetingelse med henblik på at være omfattet af den sociale sikringsordning, er den tidligere arbejdstager fortsat omfattet af lovgivningen, selv om han har bopæl på en anden medlemsstats område. Det er kun såfremt arbejdstageren på et senere tidspunkt ikke længere opfylder betingelserne for at være forsikret i henhold til lovgivningen i den første stat, at lovgivningen i bopælsmedlemsstaten finder anvendelse.

Domstolens bemærkninger

25 Det bemærkes, at Kommissionen i sin stævning alene har gjort gældende, at det følger af artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, at lovgivningen i bopælsmedlemsstaten er den eneste, der finder anvendelse på modtagere af pensioner, som udbetales i Belgien i anledning af erhvervssygdomme, når de har bopæl på en anden medlemsstats område end Kongeriget Belgien, og at sidstnævnte således ikke kan opkræve bidrag af en sådan pension.

26 Det var kun som svar på den argumentation, den belgiske regering havde fremsat i sit svar på den begrundede udtalelse, at Kommissionen også baserede sig på artikel 27, 33, 52 og 77 i forordning nr. 1408/71 til støtte for den opfattelse, at modtagere af pensioner, som udbetales i Belgien i anledning af en erhvervssyg-

dom, kun er omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, når de ikke har bopæl i Belgien.

27 Med henblik på afgørelsen af, om der under disse omstændigheder kan gives Kommissionen medhold i sagen, bemærkes, at bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 1408/71, som artikel 13 er indeholdt i, udgør et sæt udtømmende og ensartede lovvalgsregler. Disse bestemmelser har ikke alene til formål at undgå en samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de komplikationer, som dette kan medføre, men også at forhindre, at personer, som er omfattet af forordning nr. 1408/71's anvendelsesområde, mister deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem (jf. bl.a. Kuusijärvi-dommen, præmis 28).

28 Ifølge Kuusijärvi-dommen, præmis 32, 33 og 34, har artikel 13, stk. 2, litra f), netop til formål at sikre, at en person, som er omfattet af forordningens anvendelsesområde, vedbliver med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning om social sikring.

29 Det bemærkes imidlertid, at det følger af denne bestemmelse, at lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende har bopæl, kun skal anvendes, såfremt ingen anden lovgivning finder anvendelse, og i særdeleshed kun, såfremt den pågældende ophører med at være omfattet af den lovgivning, som han tidligere var omfattet af.

30 Imidlertid har Kommissionen ikke godtgjort, at dette nødvendigvis er tilfældet med hensyn til den lovgivning, som finder anvendelse på modtagere af pensioner, som udbetales i Belgien for erhvervssygdomme, når disse personer har bopæl i en anden medlemsstat end Kongeriget Belgien.

31 I den forbindelse er den blotte henvisning til artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke tilstrækkelig, for så vidt som det er en betingelse for anvendelsen af bestemmelsen, at lovgivningen i en medlemsstat ikke længere er anvendelig, og idet bestemmelsen ikke selv opstiller de betingelser, der skal være opfyldt for, at lovgivningen i en medlemsstat ophører med at finde anvendelse.

32 Endvidere er ingen af de argumenter, som Kommissionen har udledt af artikel 27, 33, 52 og 77 i forordning nr. 1408/71 med henblik på at godtgøre, at modtagere af pensioner, som udbetales i Belgien for en erhvervssygdom, kun er omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, når de ikke er bosat i Belgien, afgørende i denne henseende.

33 Hvad for det første angår artikel 27 skal det dels bemærkes, at ved bestemmelsen om, at personer, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende er bosat, modtager ydelser ved sygdom og moderskab fra denne medlemsstat, når de har ret til disse efter denne medlemsstats lovgivning, tildeler denne artikel ikke i sig selv en ret til disse ydelser.

34 For det andet skal det understreges, at i det tilfælde, hvor en person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i en medlemsstat, ikke har ret til ydelser ved sygdom og moderskab efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor han er bosat, udpeger artikel 28 i forordning nr. 1408/71 udtrykkeligt den kompetente institution i en anden medlemsstat end bopælsmedlemsstaten med henblik på udredningen af disse ydelser.

35 På denne baggrund er det heller ikke muligt at argumentere på grundlag af artikel 33 i forordning nr. 1408/71, hvorefter den institution i en medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller rente, kan tilbageholde bidrag, der påhviler pensionisten eller rentemodtageren til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, som den efter omstændighederne skal bære udgifterne ved.

36 Hvad dernæst angår artikel 52 i forordning nr. 1408/71 bemærkes, at det udtrykkeligt følger af denne bestemmelse, at selv i de tilfælde, hvor arbejdstageren er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat, udredes de ydelser, som han har krav på i anledning af en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, enten direkte af institutionen i den kompetente stat eller for dennes regning af institutionen på bopælsstedet.

37 Hvad endelig angår artikel 77 i forordning nr. 1408/71 bemærkes, at for så vidt angår tildelingen af ydelserne efter denne bestemmelse til personer, der modtager pension eller rente i anledning af arbejdsulykke eller erhvervssygdom, finder lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område modtageren har bopæl, ifølge denne bestemmelse — i lighed med forordningens artikel 27 og 28 — alene anvendelse, såfremt retten til disse ydelser følger af denne lovgivning selv, og i andre tilfælde udpeger bestemmelsen udtrykkeligt den kompetente institution i en anden medlemsstat end bopælsmedlemsstaten til at udrede disse ydelser.

38 Under disse omstændigheder må det konstateres, at eftersom Kommissionen i sin stævning alene har gjort gældende, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, idet det har opkrævet bidrag af pensioner udbetalt i Belgien i anledning af en erhvervssygdom, når modtagerne af disse pensioner ikke er bosat i Belgien og ikke længere er omfattet af den belgiske sociale sikringsordning, har Kommissionen udledt retsvirkninger af bestemmelsen, som ikke nødvendigvis følger af

denne. Således har Kommissionen antaget, at betingelserne for anvendelse af bestemmelsen var opfyldt, selv om det med henblik på at godtgøre rigtigheden af Kommissionens opfattelse påhvilede den at føre bevis for, at disse betingelser faktisk var opfyldt i den foreliggende sag, idet den konkret skulle angive de tilfælde, hvor personer, som har ret til pensioner udbetalt i Belgien for en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, reelt ikke længere er omfattet af den belgiske lovgivning om social sikring, når de er bosat i en anden medlemsstat end Kongeriget Belgien.

39 Under en traktatbrudssag i medfør af traktatens artikel 169 påhviler det Kommissionen at godtgøre, at det hævdede traktatbrud foreligger, samt at fremlægge de oplysninger for Domstolen, som er nødvendige for, at denne kan efterprøve, om der foreligger et traktatbrud (jf. dom af 23.10.1997, sag C-159/94, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 5815, præmis 102).

40 På denne baggrund kan der ikke gives Kommissionen medhold i sagen.

Sagens omkostninger

41 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kongeriget Belgien har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og denne har tabt sagen, bør det pålægges Kommissionen at betale sagens omkostninger. Det følger af procesreglementets artikel 69, stk. 4, at medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, bærer deres egne omkostninger, og Kongeriget Nederlandene bør derfor bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) **Kongeriget Belgien frifindes.**

2) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger.**

3) **Kongeriget Nederlandene bærer sine egne omkostninger.**

Gulmann Skouris

Puissochet Schintgen Colneric

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. maj 2001.

R. Grass C. Gulmann

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling